II. évfolyam 246. szám 1925. Péntek október 30

Debreczen

Szerkesztőség és kiadóhivatal
József kir. herceg-u. 1. - Tel. 7-88

Politikai napilap

Egyes szám ára: 1500 korona.
Előfizetési ár egy hóra 35,000 K

ELSZÁMOLVA

Státusrendezés

A státusrendezésről szóló rendelet, melyet most fog kiadni a kormány és amelyet a szanálási bizottság le is tárgyalt, kétségtelenül az első komoly lépés a tisztviselőkérdés rendezésére. Azért használjuk ezt a szót, első komoly lépés, mert tulzott lenne az az állitás, — hogy ezzel megoldást nyert az egész probléma. Az a sok tiltakozás, kritika, mely a rendelettervezet ellen felmerült, egészen mást mutat.

Hiszen szép dolog az, hogy ezután már az alsóbb fizetési osztályban a mostani fizetések a békebeli illetmény 80—90 százalékát fogják elérni, de nem lehet számitáson kivül hagyni, hogy az árak a békebeli nivót némely árucikknél többszörösen tulhaladták, tehát még mindig nem nyujtja a fizetés azt az életstandardot, mint békeidőben.

Az is igaz, hogy annak a magyar közmondásnak, hogy „ahol nincs, ott ne keress" — sehol sincs olyan létjogosultsága, mint az állammal szemben. Az állam másként, mint ujabb adók nélkül, nem tudná a magasabb igényeket kielégiteni. — Már ugy is rengeteg a panasz az adó-sróf miatt, a nagy adók miatt. Hisz csak nemrég mutatták ki, hogy egy szem kockacukrot 43 korona adó, illeték, részesedés terhel meg, hogy egyebet ne is emlitsünk. Adók emelése révén a tisztviselői teljes igények kielégitése tehát — szinte lehetetlennek látszik.

A mostani státusrendezés is abból az elvből indul ki, hogy kevesebb tisztviselőt jobb fizetéssel lásson el a kormány, jobb előmenetellel pótolja azt, amit fizetésben nem adhat meg. A jobb előmenetelnél viszont feltételezi, hogy jó munkát is kap és az állami gépezetet kevesebb, de az eddigieknél jobban dotált tisztviselő is el fogja látni.

Az ország megcsonkitottságában és szerencsétlen helyzetében más megoldás ugyszólván nem is kinálkozik. Ezen tehát nincs is sok meditálni való. Azonban a státusrendezés ellen felmerült panaszok és tiltakozások sok részében hordják az igazságot. Ilyen például a tanitók helyzetéről szóló panasz. Örökösen kulturfölényünket emlegetjük, de bizony a kultura legelső munkásai még mindig mostoha gyermekek.

A másik jogos panasz a nyugdijasok részéről hangzik el. Igaz, sok a nyugdijas és kicsi az ország, de az sem igazság, hogy az ország megcsonkitásának az árát éppen ők adják meg. Legközelebbi feladat, — reméljük, — a kormányzat részéről az lesz, hogy a nyugdijasok ügyét kellőképen rendezi, ha kell, a népszövetség utján.

A debreceni honvédtörvényszék által halálraitélt Madár őrvezetőnek megkegyelmezett a kormányzó

Kötél helyett négy évi sulyos börtön — A halálos ítéletet a legfelsőbb honvédtörvényszék is jóváhagyta, azután következett a kegyelem

A huszárt-akasztó őrvezető bünügye

Annakidején országos szenzációt keltett az az eset, amely a nyiregyházai huszárlaktanyában történt, ahol Nahaj József közhuszárt *Madár* Antal őrvezető két huszár segitségével kivégeztette. Az eset előzménye az volt, hogy *Nahaj* József állandóan elégedetlenkedett a katonai szolgálattal, több izben megszökött és szökései miatt Madár Antal őrvezetőt vonták fegyelmi felelősség alá. Mikor Nahaj legutolsó szökése után ujra előkerült, az épen napos szolgálatot teljesitő *Madár őrvezető két huszárral megkötöztette, a zabos padlásra kisértette Nahaj közhuszárt és ott megparancsolta a kisérő Cs. Szabó Sándor és Szabó István közhuszároknak, hogy akasszák fel a szökevényt.*

A két huszár az őrvezető haragjától való félelmében tényleg meg is ragadta Nahaj huszárt és egy fegyverpuculó zsinórral felakasztották a padlás gerendájára. — Az önkényes kivégzésnél Madár őrvezető is segédkezett, sőt mint bebizonyosodott *ő kötötte a szerencsétlen ember nyakára a zsinórt.*

A borzalmas aktus számost hátborzongató részletben bővelkedett. Kiderült, hogy *Nahaj családjára és kisgyermekére való hivatkozással könyörgött, hogy ne bántsák, de Madár hajthatatlan maradt és végrehajtotta az önkényes kivégzést.*

Másnap reggel a két huszár lelkiismeretétől hajtatva jelentést tett az esetről az ügyeletes tisztnek, ki aztán intézkedett, hogy a szörnyü bün megtoroltassék.

A debreceni hadbiróság folytatta le ebben az ügyben a vizsgálatot. Ennek során Madár őrvezető hazafias felháborodásával védekezett, mig a kihallgatott tanuk azt bizonyitották, hogy a kivégzett huszár tényleg nem szolgált szivesen, és többször családjához hazaszökött.

A debreceni honvédtörvényszék április 2-án tartotta meg e bünügyben a főtárgyalást. *Madár őrvezetőt gyilkosság büntettében mondotta ki bünösnek és ezért kötéláltali halálra itélte:* a neki segédkező Cs. Szabó Sándor és Szabó István közhuszárokat pedig az enyhitő körülmények figyelembe vételével 2—2 *évi sulyos börtönre* itélte. — A két közhuszár az itéletben megnyugodott s *igy a felettük kimondott itélet jogerőssé vált.* — A halálraitélt Madár őrvezető és védője dr. *Schwarcz* Arthur ügyvéd semmisségi panaszt jelentettek be a halálos itélet ellen. — Ugyanekkor dr. *Schwarcz* Arthur védő ügyvéd védence nevében *kegyelmi kérvényt* nyujtott be a kormányzóhoz. — A kegyelmi kérvény szövege a következő:

A KEGYELMI KÉRVÉNY.

Ő Főméltósága Kormányzó Ur, Legfelsőbb haduram!

Madár Antal m. kir. negyedik honvédhuszárezredbeli őrvezetőt a debreceni m. kir. honvédtörvényszék f. évi április hó 2-án megtartott főtárgyaláson gyilkosság büntette miatt kötéláltali halálra itélte azért, mert nevezett őrvezető Cs. Szabó Sándor és Szabó István huszárokkal együtt f. évi március 4-én Nahaj József közhuszárt a nyiregyházai huszárlaktanya padlásán felakasztotta és ezáltal Nahaj József közhuszár életét oltotta.

Cs. Szabó Sándor és Szabó István közhuszárok 2—2 évi sulyos börtönbüntetést kaptak. A főtárgyaláson megállapitást nyert az, hogy az elitélt őrvezető tettét nem aljas indokból, hanem a legnemesebb hazafias felháborodásban követte el. A kivégzett Nahaj közhuszár a század szégyene volt, aki csapattestétől 5 izben szökött meg, nemzeti és erkölcsi szempontból megbizhatatlan, hazafiatlan felbujtó volt, aki bajtársai állandóan szökésre, esküszegésre csábitotta, mig az elitélt őrvezető kifogástalan jellemü, igen fegyelmezett önérzetes, buzgó nemzeti érzéstől erősen áthatott, hazafias érzéseknek valóságos fanatikusa, aki tettét épp azért követte el, mert közvetlen az eset előtt Nahaj József azt mondta neki, bolond, aki a hazáért szolgál, az is bolond, aki nem szökik meg, s őt magát is az esküszegésre akarta csábitani, ami miatt elitélt őrvezető hazafias érzésében, katonai hüségében és a letett eskü szentségében látva magát megsértve, annyira felháborodott, hogy magán uralkodni, tettének következményeit belátni és mérlegelni nem tudva, mintegy legyőzhetetlen kényszer folytán határozta el, hogy az ilyen embert a hadsereg kötelékéből kiirtja.

A szörnyü bün tehát nem aljas vagy nemtelen indokból fakadt, hanem a tuláradó hazafias érzés sugalt legyőzhetetlen kényszer folytán következett be.

Tekintetbe véve ezenkivül azt, hogy elitélt őrvezető tettét töredelmesen beismerte és amikor az impulzust adó hatástól megszabadult, azt nagyon, de nagyon megbánta; tekintetbe véve továbbá az elitélt őrvezető kitünő katonai minősitését, büntetlen előéletét és azt, hogy még élete tavaszán van, aki az élet örömeit alig élvezte; tekintetbe véve végül tisztességben és becsületben megőszült szüleit, ugy látom, hogy vádlott őrvezetőt ezen nyomatékos enyhitő körülmények figyelembe vétele mellett csak az elavult katonai büntető törvénykönyv intézkedései miatt kényszerült a tekintetes honvédtörvényszék, annak dacára, hogy sulyositó körülményt nem észlelt, kötél általi halálra itélni és igy kegyelemre minden tekintetben érdemes, miért is, mint az elitélt kirendelt védője azon alázatos kérelmet terjesztem Ő Főméltósága kegyes szine elé:

hogy Madár Antal őrvezetőt kegyelemben részesiteni és a kötél általi halál büntetést az összes enyhitő körülmények figyelembe vétele mellett megfelelő tartamu börtönbüntetéssé átváltoztatni kegyeskedjék.

Alázatos hódoló tisztelettel:

Aláirás.

Ezt a kegyelmi kérvényt — dr. *Schwarcz* Arthur Madár Antal őrvezető kirendelt védője a semmisségi panasz indokolásaival együtt közvetlen az itélet kihirdetése után terjesztette fel a legfelsőbb honvéd törvényszékhez, illetőleg a kabinetirodához.

A LEGFELSŐBB HADITÖRVÉNYSZÉK ELUTASITOTTA A BENYUJTOTT SEMMISÉGI PANASZT.

A legfelsőbb honvéd törvényszék a nyári szünet után vette tárgyalás alá *a benyujtott semmisségi panaszt és azt elutasitotta, kimondván azt is, hogy Cs. Szabó Sándor és Szabó István közhuszárokat is gyilkosság büntettében kellett volna bünösnek kimondani és megfelelő büntetésekkel sujtani.* De mert az elsőfoku itélet Cs. Szabó Sándor és Szabó István közhuszárokra semmisségi panasz hiján jogerőre emelkedett, igy a legfelsőbb honvéd törvényszék az itéletnek ide vonatkozó részét felül nem vizsgálhatta

A KORMÁNYZÓ KEGYELME.

A legfelsőbb honvéd törvényszék ezután kegyelmi tanácscsá alakult át. Igy került a legfelsőbb honvéd törvényszék itélete dr Schwarcz Arthur védő kegyelmi kérvényével a Kabinet-irodához, ahonnan a napokban érkezett le a debreceni hon-

védtörvényszékhez a döntés, *amely szerint Horthy Miklós, Magyarország kormányzója, a legfelsőbb kegyelmezési jogával élve, Madár Antalnak megkegyelmezett és a kötél általi halálbüntetést 4 évi sulyos börtönre változtatta át.*

A legfelsőbb kézirat e hó 13-án érkezett le a debreceni honvédtörvényszékhez. Az iratok a büntetés végrehajtása végett az illetékes vegyes dandár-parancsnoknál vannak és a napokban a kegyelmet ki is fogják Madár Antal előtt hirdetni.

A VÉDŐ NYILATKOZATA.

A 2 évi sulyos börtönre ítélt közhuszárt, minthogy a rájuk kiszabott ítélet jogerőssé vált, felszállították a budapesti katonai börtönbe. Madár Antal őrvezető pedig a Péterfia utcán levő katonai foglár fogházban várta ügyének hova fordulását....

A kegyelmezésről dr *Schwarcz* Arthur ügyvéd e hó 14-én levélben értesitette védencét, *aki sirva vette tudomásul a kegyelmet....*

— Madár ugyan teljes kegyelmet várt — mondotta védője — de azt hiszem, boldoggá tette ez a legfelsőbb kegyelem is.

A megkegyelmezésről szóló legfelsőbb leiratot a *napokban fogja kihirdetni Madár Antal előtt Mánya Kálmán alezredes hadbiró, a katonai törvényszék vezetője.*

Alkalmunk volt beszélgetni dr. Schwarcz Arthur védőügyvéddel is — aki a jogilag érdekes ügyről a következőket mondta:

— Bizonyos voltam benne, hogy a Kormányzó ur ő főméltósága legszentebb jogával: a megkegyelmezéssel élni fog. Madár jó katona volt s tetténél a hazafias felbuzdulás és a fiatalos fellángolás, a jó katonát jellemző férfias felbuzdulás játszott közre.

— Egyébként a megkegyelmezéshez s az itéletekhez nincs szavam, mert ezekről senki kritikát nem mondhat.

Madár Antal a Péterfia utcai katonai fogházban várja ügyében a legfontosabb szót, mig Nahaj huszár özvegye és gyermeke még mindig könnyes siránkozással gyertyát gyujt Mindenszentek ünnepén — a férj és az apa szomoru emlékére.

Megalakult az uj francia kormány

Páris, október 29. Az uj kormány végleges összetétele a következő: miniszterelnök és pénzügyminiszter Painlevé, költségvetési miniszter Bonnet, igazságügyminiszter Chautemps, külügyminiszter Briand, hadügyminiszter Daladier, tengerészeti miniszter Morel, közmunkaügyi miniszter De Monsie, közoktatásügyi miniszter Delbos, földmivelésügyi miniszter Durand, kereskedelmi miniszter Daniel Vincent, gyarmatügyi miniszter Periell nyugdijügyi miniszter Anterior munkaügyi miniszteer Durafour.

Nem lesz különleges létszámcsökkentés a rendőrségnél

Budapest, október 29. Egyes lapok fantasztikus hireket közöltek arról, hogy az államrendőrség létszámát ujból csökkenteni fogják s valami állitólagos elbocsátási tartalékot szerveznek.

Illetékes helyen felhatalmazták a MTI-t annak kijelentésére, hogy ezeknek a hireszteléseknek semmi alapjuk nincsen, mert mint általában az állami hivatalokban és szervezetekben, ugy az államrendőrségnél is csak a szükséges státusrendezést fogják keresztülvinni, — még pedig csak a már közismert mértékben és módon.

Nagy napja volt tegnap a nemzetgyülésnek

Baross János, Pakots József, gróf Teleki Pál és Bethlen miniszterelnök a kisebbségi kérdésről, a Népszövetségből való esetleges kilépésünkről, a leszerelésről, Locarnóról és a magyar propagandáról beszélt

Bethlen István: „Magyarország nem léphet ki a Népszövetségből"

Budapest, október 29. A nemzetgyülés mai ülésén, melyet féltizenegykor nyitottak meg, napirend előtt *Baross* János szólalt fel. Ujból foglalkoznunk kell a kisebbségi kérdéssel, mert az elszakitott területen levő kisebbségek sorsa állandóan rosszabbodik. Uj módokat és eszközöket kell keresni, amelyek ezen a téren javulást hozhatnak. A népszövetség elfogultan kedvez a kisantannak. Eddig még egyetlen lépést sem tett a kisebbségek kérdésében. Utalt azokra a nagy sérelmekre, melyek elszakadt véreinket érik az ugynevezett utódállamokban, majd igy folytatta beszédét: A kinai falakat a kisantant azért tartja fenn, mert attól fél, hogy ha a forgalom szabad lesz, annak központjául Budapestet ismernék el. — *Diplomáciánkat demokratizálni kell. A biedermaier tradiciókkal nem lehet felvenni a versenyt, a Benesekkel, Pasicsokkal, balkáni politikusokkal.* A magyar demokratapolitikusok azokat az ideálokat tartják tiszteletben, amelyek a népszövetséget hozták létre és igy annál jobban csalódást okoz, őszintén békében akarunk élni szomszédainkkal, de az állig felfegyverzett álszomszédok, a militarizmus, vagy az imperializmus tévednek, hogy balekokat vagy hazaárulókat fognak találni. A magyar kérdés igazságos megoldása a nemzet kivánsága. Kéri a kormányt, hogy mielőbb jöjjön konkrét javaslatokkal.

Pakots József felszólalásában arra mutat rá, hogy a kisebbségi kérdés akadálya az egyetemes békének. A demokratikus ellenzék fájdalommal látja, hogy a népszövetségi közgyülésben és a népszövetség tanácsában a mi kisebbségeink sérelme nem kerülhet szóba olyan formában, hogy csak remélni is lehetne, hogy valamilyen javulás történik e téren.

A NÉPSZÖVETSÉG JANUS ARCA.

Ezután gróf *Teleky* Pál szólal fel. Megokolja, miért vetette fel azt a kérdést, hogy bennmaradjunk-e a Népszövetségben, vagy nem. Nem akarja azt mondani, hogy most már azonnal lépjünk ki a Népszövetségből. Nagyon komoly megfontolás tárgyává kell ezt tenni. Elismeri, hogy a Népszövetség kifejlődhet egy olyan szervé, amely a népek jogos kivánságait kielégiti. A közvélemény talán odaszámithatja, de a Népszövetség müködésében lát olyan mozzanatokat, amelyek bizonyos aggályokat indokolttá tesznek. Minket elsősorban ez a kérdés érdekel. Még ma is bizonytalan a viszony a közgyülés és a tanács között. — Két népszövetség van, az egyikben benn vagyunk, a másikban nem. *Az egyik ránk nézve tanácskozó testület, a másik bíróság.* A tanács és a közgyülés hatásköre között nincs megkülönböztetés. — Mindkettőnek meg van a joga hogy ugyanazzal a kérdéssel foglalkozzék, de hogy hogyan, azt nem szabályozzák.

BENT MARADJUNK-E A NÉPSZÖVETSÉGBEN?

Felmerül az a kérdés mindezek után, hogy bent maradjunk-e a Népszövetségben és hogy ne tegyük-e ezt komoly megfontolás tárgyává. Azt mondják, hogy most tegyük ezt Locarnó után? Igaz, hogy Németország belépésétől sokat várhatunk, mert ő nemcsak a közgyülésnek lesz tagja, hanem a tanácsnak is. Kérdés azonban, hogy Németország abban az atmoszférában, amely a Népszövetségben uralkodik, képes lesz-e olyan müködést kifejteni, a mely gyors eredményre vezet. Lehet, hogy a Népszövetség oda fejlődik, az lesz, amit a jogért és erkölcsért küzdő emberiség kiván, — figyelembe kell azonban venni, hogy vannak, akiknek van idejük ezt bevárni, de vannak, akiknek nincsen. *Nekünk, akik a Csonkamagyarországon élünk, van időnk esetleg, de nincsen azoknak, akik a határon tul élnek.* Ezért kell megfontolás tárgyává tenni, hogy bent maradjunk-e mint megfigyelő, — mert hiszen vannak államok, akik tagnak tekintik magukat, de a tanácskozáson nem vesznek részt. Mi bizonyos felelősség sulya alatt állunk, mert őket védeni erkölcsi kötelességünk.

BETHLEN MINISZTERELNÖK BESZÉDE.

Bethlen István gróf miniszterelnök: Azt szeretném, ha a mai parlamenti ülés szava messze hangzanék.

— A magyar kisebbségek tizenkilenc esetben fordultak petícióval a Népszövetséghez, de panasszal fordultak oda más kisebbségek is. Egyetlen esetet tudok, a lengyel telepesek esetét, amikor megfelelő eredményt ért el a panaszos. *A trianoni, versaillesi és az összes békeszerződések két kategóriát létesitettek, a győzők és legyőzöttek kategóriáját, amelyek különböző jogrendben élnek.*

— Rá kell mutatni, hogy a békeszerződések a katonai kontrolt csak ideiglenes intézménynek nevezték, három hónapi időre volt megállapitva. Azóta elmult a három hónap, elmult négy esztendő is és *nem tudtunk megszabadulni a katonai kontrollkomissziótól.*

A LESZERELÉS KÉRDÉSE ÉS A LOCARNOI KONFERENCIA.

— Lehet szó biztonsági paktumokról, lehet szó döntőbiróságokról azonban ha az egyik oldalon állig felfegyverzett népek állanak, a másik oldalon pedig teljesen lefegyverzett államok, akkor ezeknek a megállapodásoknak a végrehajtásáról szó nem lehet.

— *A locarnoi konferencia talán — bizunk abban — előkészitője egy jobb jövőnek, amely jobb jövőben talán megoldást nyer a leszerelés is.*

NEM LÉPHETÜNK KI A NÉPSZÖVETSÉGBÖL.

A Népszövetség ma az egyedüli fórum, amely előtt fontos és életbevágóan nagy kérdést, mint a béke biztositása és a leszerelés kérdése, egyáltalában tárgyalni lehet.

Kérdem: ha kilépünk a Népszövetségből, melyik lesz az fórum, a hova fordulhatunk? — Azt hiszem, hogy a francia közmondás: Les absents on tort, — a távollevőknek nincs igazuk, — velünk szemben feltétlenül érvényesülne. Olyan hatalmas nemzet, mint Németország, amely nemcsak népessége számánál, de gazdasági és kulturális erejénél fogva Közép-Európa vezető nemzete, megengedheti magának ideig-óráig azt a luxust, hogy egy ilyen fontos nemzetközi közületből távoltartsa magát, de olyan kis állam, mint Magyarország, ezt nem teheti meg.

Nem is olyan egyszerü a kilépés a Népszövetségből. A népszövetségi paktum első paragrafusa két évig fentartja a kilépő tag kötelezettségeit. Ha fel is adnánk tagságunkat, két évig mint tagok szerepelnénk, de remélem, hogy *két év mulva lényeges javulás következik be.*

KINEK KELL CSINÁLNI A PROPAGANDÁT?

A képviselő ur azt mondja, hogy a propagandát kell megerősiteni. Azt hiszem, *propagandát nem a kormánynak kell csinálni, mert ezzel csak árt az ország érdekének. A propagandát a társadalomnak kell csinálnia* és ha a magyar társadalom még nem járatos ezen a téren, kötelességét teljesiteni óhajtja én nem hiszem, hogy helyes volna az a pesszimizmus, amikor tisztelt barátom azt mondja, hogy a magyar társadalom teljesen negligálja ezt a kérdést. Csak akkor, ha mindenki hozzájárul egy téglával ehez a nagy mühöz, akkor fogjuk elérni, hogy *a magyar kisebbségek ügye komoly európai ügy legyen. Ennek a propagandának első sorban komolynak és igaznak kell lennie, mert különben csak hátrányul szolgál.*

A miniszterelnök nagy helyesléssel és tapssal fogadott beszéde után *az elnök* bejelentette, hogy Baross János és Pakots József képviselők a tegnapi ülésen inditványt jegyeztek be,, amelyben azt kérték, hogy *a magyar kormány forduljon a külföldi parlamentekhez s kormányokhoz az erdélyi és felvidéki magyarság érdekében.*

A két képviselő ezt az inditványt ma visszavonta és igy ez a napirendi pont elesik.

Örfy Imre a pénzügyi bizottság jelentését terjeszti elő a pengő-javaslatról és kéri annak kinyomatását és szétosztását, a javaslatnak sürgős kimondását. A Ház ilyen értelemben határoz.

Marschall Ferenc előadó és Szabó Imre (szociálista) felszólalása után az ülés egynegyed 3-kor véget ért.

„Barátsági szerződés"

Angora, okt. 29. Tegnap irták alá a Törökország és Jugoszlávia közötti barátsági szerződést.

A mérlegrendelet határidejét kitolták

Budapest, október 29. A pénzügyminiszter az igazságügyminiszterrel egyetértően a kereskedői mérleg valódiságának helyreállitásáról kiadott pénzügyminiszteri rendeletben a megnyitó mérlegnek a közgyülés vagy a kijelölt hatósági szerv elé terjesztésére megszabott 6 havi határidőt január 31-ig meghosszabbitotta.

Egy német tábornok halála a gyakorlóterén

Berlin, október 28. (Wolff.) A jöteborgi tüzérségi lőtéren délután éles tölténnyel gyakorlat volt, — a melynek során egy eltévedt golyó halálosan megsebesitette Müller tábornokot, aki a gyakorlatot irányitotta

Színház

Csokonai színház műsora:

Péntek: október 30. Régi jó Budapest, D) bérlet.

Nov. 1.: Délután 3 órakor: *A falu rossza.* Népszinmü. Olcsó helyárak. — Este 8 órakor: *A régi jó Budapest.* Operette. Rendes helyárak.

Nov. 2.: *A csirkefogó.* Bohózat. A) bérlet.

Nov.: 3.: *A régi jó Budapest.* Operette. Bérletszünet.

Lehár Ferenc legjobb szerzeménye

Bécsből jelentik: Ma volt Bécsben Lehár Ferenc legujabb szerzeményének: a Paganininak a bemutatója. A kritikusok egyhanguan megállapitják, hogy ez Lehár Ferencnek a legjobb müve. A libretto Paganini egyik szerelmi történetét dolgozta fel.

Szinházi iroda jelentése:

Hat zsufolt ház nézte eddig végig „A régi jó Budapest" a Csokonai szinház legujabb szenzációs sikerü sláger operettjét és egyhangulag konstatálja, hogy ennél mulatságosabb és kellemesebb estét még sohasem töltöttek el. Különös elragadtatást váltanak ki a II. felvonás revüe szerü számai. A hires Barrison lányok, Szegő és Károlyi, mint a hires négerek Joherson és Dean, Saltanova és Nikitin, a volt orosz cári ballett solo táncosai, tökéletes keleti és orosz nemzeti táncai, Szömörkényi ideálisan poetikus Lizikéje, Szegő Lilly sneidig Pepi cukrásznéja, Csurka Lenke finom pasztelszinü grófnéja, Tamás Benő, Szigeti Jenő, Endrődi, Károlyi, Kristóf, mindegyik külön kabinet alakitásai, együttvéve a pompás látványos rendezéssel és ki állitással valóságos élménnyé teszik ezt a nagyszerü darabot megnézni.

Az előadások kezdete vasárnap, november 1-től este fél 8 és délután 3 óra.

Az októberi bérlet már lejárt és igy tisztelettel kéri az igazgatóság a t. bérlőket a novemberre esedékes összegeket öt előadásra — a titkári irodában befizetni.

A mozgószinházak műsora:

Apolló: Két attrakció egy előadásban. Gloria Swanssonnal. A pünkösdi királynő és Egy görbe éj szaka, Viola Denával.

Vigszinház: Aki a pofonokat kapja. Lon Chaney világhirü alakitásával. Leonid Andrejen gyönyörü drámája után készült e világfilm. Kisérő: A pénznek nincs szaga. Burleszk, 2 felvonásban.

Akik autóban laknak és utazzák körül a világot

Budapest, okt. 29. Ma Budapestre érkezett egy hatalmas autó, a melyen egész lakást rendeztek be. Az autón három hollandi fiatalember utazza be a világot. 1924-ben indultak el hazulról és 10 év alatt szándékoznak bejárni az egész világot. Már bejárták egész Eszak-Európát és Skandináviát. Innen a Balkánra, majd Olaszországba mennek, majd tervük szerint bejárják Ázsiát, Afrikát, Amerikát. Utközben abból tartják fenn magukat, hogy reklám-táblákat helyeznek el autójukon, amelyeket mindenfelé megbámulnak. Az autóhoz szükséges benzint egy nagy autógyártól kapják, amelynek reklámját szintén hordozzák.

Garas helyett mégis csak fillér lesz az uj kispénz

A pénzügyi bizottság vita után a 12500 koronás osztószám mellett döntött

Budapest, október 29. A nemzetgyülés pénzügyi bizottsága *Kenéz* Béla elnöklésével ülést tartott, amelyben Eörffy Imre előadásában a pengőérték megállapitásáról és az ezzel összefüggő rendelkezésekről szóló törvényjavaslatot tárgyalta.

Eörffy Imre előadó ismertette a javaslatot és azt a miniszter által benyujtott szövegezésben ajánlotta elfogadásra, azzal az eltéréssel, hogy a *garasszámitás helyébe a fillér vegyék fel kis pénzegységül.*

A megindult általános vita során felszólalt *Beck* Lajos, aki a 10 ezres előnyeire hivta fel a pénzügy miniszter figyelmét.

Vázsonyi Vilmos arra kérte a pénzügyminisztert, hogyha a 10 ezres osztószámot nem fogadná el, akkor járuljn hozzá az *5000-res osztószám alapul vételéhez.*

Wolff Károly a 10 ezres osztószám mellett foglalt állást, mert ennél magasabb osztószám elfogadása esetén attól fél, hogy a nép az átmeneti időben nagyon rá fog fizetni.

Bud János pénzügyminiszter: Sok érvet lehetne felhozni az arany korona mellett, de az 1892. évi aranykorona-érték már nem létezik és ha mi látszólag a régi aranykoronaértéket hoztuk volna be, az különösen magánjogi tekintetben a pöröknek egész áradatát idézte volna elő. Az aranykorona mai értéke 14.236 korona, ennek az osztószámnak a behozatala mindenesetre nagyobb zavart idézett volna elő, mint a 12.500-as osztószám. Az árak alakulásánál a 10-ezres osztószám inkább lehet drágitó hatásu, mint a 12.500-as és különösen a kisebb értékeket képviselő áraknál inkább érvényesült volna a felfelé való kikerekités, mint a 12.500 papir koronát kitevő pénzegységnél, a mely meglehetősen magas értéket képvisel.

— Felvetődött az a gondolat Vázsonyi részéről, hogy ha már nem lehet a 10 ezres osztószámot behozni, léptessék életbe az 5-ezres osztószámot. Ez azonban oly csekély értéket képviselne, hogy ennek hitele nem volna.

A pénzügyminiszter felszólalás után a bizottság a javaslatot általánosságban elfogadta.

A részletes tárgyalás során *Sándor* Pál szólalt fel, aki a 10-ezres osztószámot ajánlotta a pénzügyminiszter figyelmébe és a negyedik szakasznál azt kérte, hogy a 10 pengős aranyérmék verését mellőzzék és csak 20 pengős aranyérmeket veressenek.

A pénzügyminiszter kijelentette, hogy a kormány nem akar 10 pengős aranyérméket veretni.

Nagyobb vita csak a 17-ik szakasznál volt, amely az osztószám kérdését szabályozza. Itt Vázsonyi ujból inditványozza, hogy vagy a 10, vagy az 5000-es osztószámot vegyék fel alapul. Ezzel szemben sokorópátkai Szabó István és Tomesváry Imre a 12.500-as osztószámot javasolta.

Ezzel szemben a bizottság a 12.500-as osztószám mellett döntött és elfogadta Eörffy Imrének a fillér elnevezésére vonatkozó inditványát is.

Balthazàr püspök

sorsjátékra kért engedélyt a református egyház javára

Budapestről jelentik: A parlament épületében ma megjelent dr *Baltazár* Dezső debreceni református püspök, aki *Bud* János pénzügyminisztert és *Szabóky* Alajos pénzügyi államtitkárt kereste. — A püspök jövetelének céljáról a pesti hirlapiróknak a következőket mondotta:

— A magam részéről azért jöttem fel a pénzügyminiszter urhoz és az államtitkár urhoz, hogy megkérjem őket, *engedélyezzék a kálvinista jótékonycélokra megindítandó tárgysorsjáték-akciót.* Azt hiszem ennek semmi akadálya nem lesz, ma, amikor ugyanis annyi tárgysorsjátékot rendeznek. *Már pedig a kálvinista egyházi célok érdekében feltétlenül meg kellett inditani egy olyan akciót, amelyből jelentős anyagi segélyt remélhetünk.*

Bartók Béla Debrecenben

A Zenekedvelők Köre I. hangversenye

A debreceni zenei életnek uj, nagy eseménye van készülőben: *Bartók* Béla, a magyar zenének Hubay és Dohnányi mellett harmadik világhirü mestere lejön Debrecenbe.

Bartók Béla tökéletesen uj zenei nyelvet teremtett magának, melynek gyökerei visszanyulnak a magyar zene őstalajába. Egészen uj és egyéni zeneköltészet ez, amely uj utat vágott, uj irányokat mutatott és eddig nem ösmert lehetőségek elé állitotta a zenemüvészetet.

Negyvenöt éves Bartók Béla s ma már ott tart, hogy az orosz Mussorgski, a német Schönberggel együtt az ő neve is ott áll a modern zene fejlődésének egy uj, ragyogó lapján. Ma már ellenfelei is elösmerik zsenialitását. Hosszu, küzdelmes utat járt be, melynek legszebb állomásai tavalyi angliai szereplése, ahol az angol udvartól kezdve az egész müvelt közönség ugy ünnepelte, mint egykor Händelt: az angol világlapok vezéreikket irtak a nagy magyar müvészről. Most nyáron a salzburgi Musikfesten aratott rendkivüli sikert, szeptemberben pedig Felsőmagyarország cseh megszállt területére vitte el a magyar géniusz belőle kisugárzó erejét.

Bartók Bélát már régebben meghivta a Kör. Ugy volt, hogy csak a jövő tavasszal jöhet le. Most nov. 3-ra Szigeti József concertje volt kitüzve, a müvész azonban Párisban sulyosan megbetegedett s bécsi, pesti és vidéki összes koncertjeit elhalasztotta. A Kör jó hirneve lehetővé tette, hogy 24 óra alatt nemcsak Bartók Béla közölte lejövetelét, hanem maga a Filharmoniai Társaság kiséri el, nem kisebb ember, mint *Tittel Bernát vezényletével,* hogy méltón illusztrálhassák Bartók Béla alkotásait.

A Kör vezetősége ünnepélyesen fogja fogadni a magyar néplélek, a magyar népdal tudós kutatóját. Ez uton is felkéri a tudományos egyesületeket, Bartók nagyszámu hiveit, hogy november 3-án, a lapokban közlendő órákban az állomáson minél nagyobb számban megjelenni szivesked jenek.

A müsor szenzációs száma Bartók „Magyar rapszódiája" lesz.

A Köztisztviselők hentes és mészáros üzletében
Vár ucca 1 sz.
Simonffy-u. 2.
Bocskay-tér 2. sz. alatt
olcsón, friss és szép árut kap.

Ezer dolláros bankjegy az uccán

Eger, október 28. Tegnap délelőtt 10 óra tájban, amikor már kihalt az egri piac, az egyik utcasarok észrevette, hogy kékes-zöld szinü papirdarabot sodor magával a seprő. Az egri utcák szorgalmas tisztogatója ügyet sem vetett a szines papirra s lerázta a seprője végéről. Két kereskedőségéd felvette a papirt, majd lassanként nagy tömeg gyülekezett köréjük. Nézegették, vizsgálgatták a papirt s többen bizonyitgatták, hogy ez valóban egy ezer dolláros. A két segéd erre bevitte a pénzt a rendőrkapitányságra, ahol csakugyan kiderült, — hogy ezer dolláros bankjegyet találtak az egri piac szemétjében.

Rövid idő mulva jelentkezett is a jelentős összeget érő amerikai bankjegy gazdája: özvegy Szalkai Istvánné, egerbaktai földmüves asszony, aki előadta, hogy Amerikában elhalt férje után örökölte a pénzt s most kapta meg. Be akarta váltani a bankban, de amikor a pincon keresztülhaladt, akkor vesztette el.

Miután az özvegy asszony kellőképen igazolta, hogy az egri piac hulladékai között talált ezer dolláros bankegy az ő tuladona, a rendőrség kiszolgáltatta azt neki.

Letartóztatták az Alföldi Bank igazgatóját

Békéscsaba, okt. 29. Nagy feltünést keltett Békéscsabán, hogy a rendőrség Márkus Pált, az Alföldi Bank igazgatóját őrizetbe vette. — Két feljelentés érkezett ellene. Az egyiket egy gyulai fakereskedő tette 71 millió korona elsikkasztása miatt, a másikat Farkas Antal békéscsabai lakos, 60 millió elsikkasztása cimén. A rendőrség a bank és annak igazgatója ellen megindította az eljárást.

Dunába ugrott egy uri leány

Budapest, október 29. Ma délután a Vigadó-téren egy jól öltözött fiatalleány a partról beleugrott a Dunában. A közelben levő halászok csak nagynehezen tudták a leányt a partra huzni. Megállapitották, hogy az életunt Bribdua Teréz 16 éves urileány. Délben összeveszett mostohaanyjával, elrohant hazulról és elkeseredésében vetette bele magát a vizbe

Jóna János temetése

Tegnap délután helyezték örök nyugalomra Jóna János hült tetemeit. Dacára annak, hogy az idős polgár az utóbbi időkben teljesen visszavonult életet élt, az iránta való tisztelet és megbecsülés nem halványul el az emberek szivében és most, halálának szomoru alkalmából impozáns mértékben nyilvánult meg.

A végtisztességtétel a Kossuth-ucai gyászházban kezdődött délután 3 órakor. Megjelent ott dr. *Magoss* György polgármester, a városi tanács valamennyi tagja, továbbá a gazdatársadalom minden reprezentánsa: a Polgári-, Kertész-család, Horváth földbirtokos és sokan mások; a ref. egyház részéről *Nagy* József főgondnok, *Juhász Nagy* Sándor főjegyző, a törvényhatósági bizottság nagyon sok tagja, közöttük *Schwarz* Vilmos, továbbá ott láttuk *Kórody* pénzügyigazgatóhelyettest, *Komlóssy* Pál rendőrfőtanácsost, *Varjassy* Gyula ipartestületi elnököt, *Zoltay* Lajos muz. igazgatót s még sok másokat.

A gyásszertartás előtt a Kollégiumi Kánus gyászéneket adott elő, aztán a koporsót átszállitották a Kossuth-utcai templomba, hol a „Te benned biztunk eleitől fogva" kezdetü zsoltár elénelése után *Szele* György lelkész mondott magas szárnyalásu imát és bucsuztatta a halottat meghatóan, jellemzően, hogy az elhunyt életében mindig a magányosságra vágyott és most megtalálta a örök nyugalmat. Sok szembe csaltak könnyet a Szele György lelkész megható szavai.

Felhangzottak aztán a Városi Dalegylet által előadott „Oh sirjatok" cimü gyászdal komor akkordjai, majd közének következett és harangok zugása közben kivitték Jóna János porhüvelyét az örök nyugalom siri helyére, a temetőbe.

Egy francia orvos a pubifrizura veszedelmes következményeiről

Aki pubifrizurát hord, annak bajusza nő és megkopaszodik

Dr. Henry Bealieu, a kiváló dermatológus tanulmányt tett közé egy angolnyelvü orvosi szaklapban. A neves tudós a pubifrizuradivattal foglalkozik szigoruan tudományos szempontból.

— Ennek a divatnak — irta többek között — oly következményei lesznek, amilyenekről a nők még ma alig álmodnak.

Ezután részletesen kifejti, hogy nem véletlen az, hogy a férfiak testén a szőrzet dusabban hajt ki, mint a nők testén.

— Ez a körülmény — ugymond — szorosan összefügg azzal, hogy a férfiak következetesen rövid hajat viselnek a fejükön. Ha ennek a mennyiségnek a jórésze a fejre koncentrálódik, akkor a test többi részén csak igen satnyán jelentkezik a haj. Ha azonban a fejet megszabaditják a hajtól, mint a férfiak évszázadok óta cselekszik, akkor a test többi részén mulhatatlanul jelentkezik a megfelelő hajzat.

— Azok a nők — folytatja a dermaológus —, akik a divatnak engedve pubifrizurát viselnek, legyenek elkészülve rá, hogy előbb-utóbb az arcukon, az orruk alatt, az államon és a mellükön ki fog ütközni a hajzat.

A pubifrizurához csak azok a nők fognak ragaszkodni, akiknek „beteges" hajuk van. Olyan nő, aki nek valamirevaló haja van, az nem vágatja le, mert tudatában van annak, hogy a női haj másodlagos nemi tényező, majdnem olyan mértékben, mint a női mell.

A cikk végezetül még egy veszedelemre figyelmezteti a pubifrizurás nőket.

— Kopaszfejü nőket — jegyzi meg — csak a legritkább esetben láthatunk. Ennek pedig kétségkivül az az oka, hogy a nők hosszura növesztették a hajukat. A férfiak között azonban, akik rövidre vágatják a hajukat, a kopaszság a gyakori esetek közé tartozik. Semmi kétség nem lehet afelől, hogy a pubifrizurások között előbb-utóbb jelentkezni fog a kopaszság.

Beaulieu cikke érthető feltünést keltett nemcsak a pubifrizurások, hanem a tudósok körében is.

A Stabil Épitőipart r.-t. ajánlatot tett a városnak, hogy hitelmüveleti alapon felépiti a vásárcsarnokot

Az ajánlat felett nem döntöttek — Koncessziós alapon is kér ajánlatot a város — Magoss György polgármester álláspontja

Már több izben felmerült az a terv, hogy Debrecenben vásárcsarnokot épitenek. A város vezetősége kapott is ajánlatokat olyan helyekről, ahol a tervet koncessziós alapon akarták végrehajtani.

Tegnap ujabb ajánlattal keresték fel a tanácsot és pedig a Stabil Épitőipari Rt., amelynek igazgatói megjelentek a városi tanács előtt és benyujtották a gróf Dégenfeld-téren és a Csapó-utcán felépitendő vásárcsarnok tervét. Az épitkezést hitelmüveleti alapon óhajtják végrehajtani. A terv elkészitésénél tekintettel voltak egyrészt a szabályozzással járó későbbi utcanyitásra és a kisajátitandó telkekre.

A vásárcsarnok épületében a föld szinten számos üzlethelyiség lesz. Összesen ötszázhetvenárusitó fülkét terveztek, amelyek mindegyike négy négyzetméter területen helyeződnék el, öt üzlethelyiség egy vendéglő söntéssel és két szobás lakással foglalna még helyet benne.

Amennyiben a Stabil november hónapban végleges megbizást kap az épitkezésre, abban az esetben 1926. augusztusára már készen lenne az épület.

Ugy tervezték, hogy a „belépési dij", vagyis az az összeg, amelyet az árusitóknak fizetniök kell, valószinüleg háromszorosa lesz a most fizetett helypénzeknek. Általában a bevételekre nézve a Stabil beterjesztette az általa Pest-Erzsébeten épitett vásárcsarnok tervezetét. E szerint a helypénz dijak évenként összesen négyezerkétszázkilencvenegy millió koronát jövedelmeznének, amelyekből az üzemkiadások cimén négyszázkilencvenegy millió levonásával marad tiszta bevétel háromezernyolcszáz millió. A Pest-Erzsébeti árak általában megfelelnek a debrecenieknek. A fülkék kiadhatóságára nézve felhozza a Stabil, hogy Pest-Erzsébeten a vásárcsarnok az eredetileg előirányzott méretnél nagyobbra készült, ennek ellenére az összes fülkéket kiadták, sőt már bővitésre kell gondolni.

A debreceni vásárcsarnokot illetőleg a vállalkozó részvénytársaság hajlandó az épületet 5 vagy 12 évi amortizációs alapon felépiteni. Az első részlet a megbizáskor, a második 30 nap mulva, a többi félévenként volna fizetendő.

Eszerint 1925 december elsején, 1926 jauár elsején, a többi részletet pedig minden félévben január és julius elsején fizetnék.

Az épitkezési tervből kitünik, — hogy 5 év alatt az összes költségek kifizetődnének. Az amortizációs hátralékokat három havi felmondással bármikor kifizethetné a város, még pedig egészben vagy részben jogában állana a hátralékot törleszteni, ha esetleg olcsóbb kölcsönből fedezni tudná az összeget.

A Stabil kötelezné magát, hogy helyi iparosokkal és munkásokkal dolgoztatna.

Dr Magoss György polgármester a terv ismertetésekor megjegyezte, hogy első sorban meg kellene állapitani, mennyibe kerül a városnak a kisajátitás, mennyit veszit a város a helypénzekben, mibe kerül a városgazdai hivatal és az istálló másutt való elhelyezése és ha mind ezeket tudják, össze kell vetni ezzel az ajánlattal, valamint a többi koncessziós ajánlatokkal. A kisajátitás maga is hosszabb időt vesz igénybe.

A Stabil rt. igazgatója erre kijelentette, hogy ők is hajlandók koncessziós ajánlatot tenni, de sokkal előnyösebbnek tartják a mostanit, amely szerint a város az egész épitkezést 5 év alatt kifizetheti. Nem tanácsos ugyanis hatósági felügyelet alatt müködő üzemet koncessziós alapon felépiteni. Igy az a helyzet állana elő, hogy azt mondanák: 15 év mulva a városé az épület, viszont a mostani ajánlat szerint azonnal birtokába menne át.

Ezután dr Magoss György azt a kivánságát fejezte ki, hogy a Stabil is tegyen koncessziós ajánlatot, mert csak igy tudják a többi ajánlattal összehasonlitani.

A jelenlevő igazgatók kijelentették, hogy ezt az ajánlatot változatlanul fenntartják, de e mellett még egy koncessziós ajánlatot is beterjesztenek.

Ary Lajos főszámvevő megjegyezte, hogy legfeljebb 5 milliárd koronába kerül a kisajátitás.

— A koncessziós tervet azért látnám szivesebben — mondta a polgármester — mert nem terhelné meg a házipénztárt. Nem lehet figyelmen kivül hagyni, hogy van olyan koncessziós ajánlat is, amely biztositja a városnak azt a bevételt amelyet Debrecen jelenleg kap a helypénzek cimén, tehát a házipénztárt igy nem éri semmi veszteség. Ez az összeg pedig 1400 millió körül áll.

A Stabil igazgatója erre azt jegyezte meg, hogy *évenként mintegy 1038 millió korona maradna tisztán a város pénztárában a vásárcsarnokból.*

A városi tanács végül is ugy határozott, hogy megvárja, mig a Stabil ajánlata beérkezik és addig elvégzik az egyéb, ehez szükséges munkát, hogy azután az összes ajánlatok közül a legkedvezőbbet fogadják el.

Kabát, kosztüm, ruhaszövetek

selymek, divatflaneiek és mindenféle
OSZI DIVAT UJDONSÁGOK naponta érkeznek.
Kirakatainkat sziveskedjenek figyelemmel kisérni,

Aszódi és Róth divatáruháza

A Közs. Tisztv. Orsz. Szöv. szerződéses szállitói.
Tisztviselőknek 5 százalék kedvezmény.

November 1-től téli dohányzó lesz a szinházban

A városi tanács elhatározta, hogy november 1-től a szinház előcsarnokában ujra megnyitja a téli dohányzót. Ezzel kapcsolatban átir az államrendőrséghez, hogy két rendőrt küldjön ki a dohányzás ellenőrzésére. Az előcsarnok falain természetesen ujra el lesznek helyezve a vizzel telt medencék és ki lesznek függesztve a figyelmeztető táblák.

Az egyetem francia szemináriumának első előadása

A Kollégium disztermében mutatkozott be az egyetem francia szemináriumának néhány hallgatónője, akik a francia irodalom népszerüsitését tüzték ki célul. Debrecenben a francia nyelvnek sok érdemes oktatója volt és van, sok polgári házban látni francia könyvet s a francia irodalomnak olyan müvelői is élnek Debrecenben, — mint Hankiss János egyetemi tanár, aki értékes tanulmányt irt francia nyelven, Hugó Viktort forditotta, — vagy Térey Sándor, — Baudelaire s Verlaine forditója, — kinek egy francia könyve most jelenik meg Párisban. Mindenkép értékes kezdeményezés ez, melyért, — bármily szerényen vonult is hát térbe — az egyetem tudós francia professzorát: dr Hankiss Jánost illeti első sorban az elösmerés. Csak a tanár személyes hatása az, mely ily lelkesedést tud felkelteni egy tárgy iránt.

A megnyitót Molnár András rektor mondta, kifejtve a szemináriun célját, mely abban áll, hogy a francia irodalmat megismertesse a közönséggel és e kettő között megteremtse a kapcsolatot: Az előadásokon a francia szellemet akarják a magyarhoz közelebb hozni.

A megnyitó után Hegedüs Kálmán szavalta el igen hatásosan Coppé „A magyar" c. versét és Rostand bájos legendáját: „A talicskát"-t.

Reithoffer Ilonka és Lecső József régi francia pásztordalok előadásával arattak nagy sikert. A Coppé „Le Passant-jából francia nyelven előadott jelenet képet adott a francia szinpadi szavalóművészet különös szépségéből. Gáspár Margit és Reithoffer Ilonka melodikus hangján a csodaszép versek gyönyörüen csengtek.

A müsor egyik érdekes száma Gáspár Margit előadása volt Párisról, vetitett képek kiséretében. A sikerült képek és a hangulatos előadás még jobban felkeltették a vágyakozást a Szépségek Városa után, amelyet a megkapó ismertetés most közelebb hozott hozzánk.

Stilusos befejezése volt az előadásnak az utólsó szám: jelenet Rostand „Chantecler"-jéből, A kis madarak Miatyánkja. A jelenet bájos egyszerüsége mindenkit megkapott. A szereplők: Kubek Edith, Tihanyi Vera, Kiss Gabriella, Sipos Erzsébet, Kisgyörgy Mária, Antal Ida, Berky Ilonka, tehetségük legjavát adták.

A zsufolásig megtelt kollégiumi diszterem közönségének várakozása mindenképen ki lett elégitve. A számok ujdonsága — Magyarországon eddig előadva még egyik sem volt — az előadások keresetlen szépségei, a hangulatos jelenetek sok hivőt nyertek meg ezeknek az előadásoknak és mi örömmel és kellemes várakozással nézünk a jövő hónapban megtartandó előadások elé.

Hirek

MILYEN IDŐ VÁRHATÓ:

Hazánkban feltünően enyhe és ködös idő uralkodott. A maximum Turkevén 20 fok C volt és a minimumok sem sülyedtek a 10 C alá.

Időprognózis: Lényeges változás nem várható.

A „Hittanszaki Önképző Társulat" október 31-i ünnepélye

Reformációi emlékünnepély a hittudományi kar hallgatói között

A reformáció feltetsző hajnalának áldozik a református theologus ifjuság október 31-én. Ez évben is, mint minden alkalommal, kgyeletes ünnepség szolgál a reformátorok emlékének. Az ifjuság lelke, az ige fénye, a diadalmas szellem forrad össze ebben a mgemlékezésben. Debrecen városa — mint a feltetsző sugár egyik első helye — szintén emlékezni tartozik az ősi hitvalló hősökkel szemben. Debrecen városának a jellegét, hitét, vallását a reformáció adta meg. A tudomány fáklyáját is a reformáció gyujtotta meg e helyen először. Ez a szent tüz, a reformáció lobogjon, világoljon október 31-én s ennél a tüznél forrjon össze ifju és öreg egy közös lélekké. Legyen ez a tüz a türelem s a békesség lángja. Ezt a tüzet ápolja a „Hittanszaki Önképző Társulat" is. Az Önképző Társulat két ünnepélyt rendez, az egyiket d. e. 10 órakor a gályarabok emlékoszlopánál, a másikat pedig d. u. 5 órakor a Kollégium dísztermében. Müsor a következő:

Délelőtt 10 órakor a gályarabok emlékoszlopánál: 1. Térj magadhoz drága Sion. Énekli Horváth Károly vezetésével a főiskolai kántus. 2. Emlékbeszéd. Tartja Kovács Kálmán 4. é. th. 3. Solymosi József 3. é. th. szavalja Gályarabok emlékoszlopánál c. költeményét. 4. Az emlékoszlop megkoszoruzása. 5. Luther éneke. Énekli a főiskolai kántus.

Délután 5 órakor a kollégium dísztermében: 1. Schubert: Teremtőhöz. Énekli a főiskolai kántus. — 2. Megnyitó beszédet mond Csikesz Sándor hittud. kari dékán. 3. Baja M.: Timótheushoz. Szavalja Madar Zoltán 3. é. th. 4. Ünnepi beszéd tartja Magyar Bertalan 3. é. th. 5. Énekel Naggyörgy Sándor 2. é. th. Kiséri a theologus quartett. 6. Baja M.: Luther és a biblia. Szavalja Lutár Sándor 4. é. th. 7. Bibliát magyaráz Perpéth Ferenc senior. 8. XLVI zsolt. Énekli a főiskolai kántus.

— *Jókai és Debrecen.* Ismeretes a város közönsége előtt, hogy a törvényhatóság megbizta dr. Zsigmond Ferenc egyetemi magántanárt, hogy irja meg Jókainak Debrecenhez való viszonyát. A könyv „Jókai és Debrecen" cimen el is készült és a városi nyomda most kér utasitást a tanácstól, hogy a könyvet hány példányban, milyen papiron és milyen betükkel nyomja ki. A tanács ugy határozott, hogy az érdekes munkát 500 példányban, famentes papiron, garmond betükkel nyomatja ki. Az 500 példányból 35 darabot a szerző kérelemére, utóbbi kap, ki e müvét egyuttal akadémiai székfoglalójául is szánta. A járástörvényhatóságoknak és a bizottsági tagoknak 65 példány lesz szétküldve, a hátralévő 400 példány pedig a Méliusz-könyvkereskedés utján fog forgalomba kerülni.

—

— *A Tiszántuli Ipar és Kereskedelem páratlanul érdekes uj száma ma, pénteken este jelenik meg.*

Ad hoc vegyes bizottság tárgyalja a Déri muzeum telekcseréjét

Az egyház és a város képviselői kedden ülnek össze

Tegnapi számunkban megirtuk, hogy a kollégiumi gazdasági tanács átiratot intézett a városhoz a Kálvin-téri telkek cseréje dolgában. A városi tanács foglalkozott ezzel az átirattal, amelyet Csürös Ferenc közmüvelődési tanácsnok ismertetett. Javasolta, hogy a kérdést érdemileg ne tárgyalják, hanem hivjanak össze egy ad hoc vegyes bizottságot, mivel az irásos válaszok alapján sokkal hosszabb ideig tartana az ügy tisztázása, viszont a személyes érintkezés esetleg hamar megérleli a döntést.

A tanács felkérte a polgármestert hogy hivja meg a kollégiumi gazdasági tanácsot és az egyház kiküldötteit, elsősorban továbbá Balogh István, Freund Jenő, Jóna István, Létay Lajos, Poroszlay László, Radó Rezső, Sesztina Lajos, Szentpéteri Kun Béla és Sztankay F. Béla törvényhatósági bizottsági tagokat.

Dr Magoss György polgármester kijelentette, hogy elsősorban személy szerint meg kell hivni dr *Baltazár* Dezső püspököt és gróf *Dégenfeld* főgondnokot.

A tanács ugy határozott, hogy a jövő kedden délután 4 órakor tartják meg ezt az értekezletet.

A „Hajduföld" szerkesztője a biróság előtt már sajnálkozik

Beismeri, hogy valótlant irt

A „Hajduföld" cimü lap mult év augusztus 8-iki számában durva hangu és valótlan tartalmu cikkben támadta meg lapvállalatunk igazgatóját: Szigethy Gyulát, akit különböző, alaptalan gyanusitással is illetett, abban az időben Debrecenben járt Wirtz nevü, állitólagos holland hirlapiró bemondása alapján.

Szigethy Gyula igazgató sajtó utján elkövetett rágalmazás miatt meginditotta a pert a *Hajduföld ellen*, melynek részéről *Kolozsváry Borcsa Mihály* vállalta a szerzőséget.

Ez ügyben tegnap délelőtt volt a debreceni büntető törvényszék dr Lakatos Gábor tanácsa előtt a főtárgyalás. A főmagánvádlót dr Böszörményi Béla ügyvéd, a vádlottat dr Gályássy János ügyvéd képviselte.

A főtárgyalás elején Kolozsváry Borcsa Mihály kijelentette, hogy a támadó cikkben foglalt állitások valótlanságáról meggyőződött s azokért sajnálatát fejezi ki, egyben egy nyilatkozat közzétételével kiván elégtételt szolgáltatni a sértett Szigethy Gyula igazgatónak.

A vádlott védője a következő nyilatkozatot olvassa fel:

„A Hajduföld 1924 augusztus 8-iki számában Wirtz Frigyes hollandi ujságiró „Két kontraszt" cimmel az én szövegezésemben nyilatkozatot tett közzé, amelyben az egyik debreceni délutáni lapvállalat igazgatójáról olyan tényállitásokat közölt, amelyek valódisága esetén sulyos következményekkel járnának az aposztrofált igazgatóra.

A Wirtz nyilatkozata által magát érintve érzett Szigethy Gyula igazgató ur személyét illetőleg, minden félreértés elkerülése céljából kijelentem, hogy a cikknek sértő kitételei reá nem vonatkoznak. *Miután meggyőződtem a Wirtz által tett nyilatkozatban foglaltak valótlanságáról és Szigethy Gyula igazgató urnak a vele szemben tanusitott kifogástalan magatartásáról, — a lapban megjelent cikkel okozott kel lemetlenségért sajnálkozásomat fejezem ki.*

Kolozsváry Borcsa Mihály,
a Hajduföld fel. szerkesztője."

— Ezt a nyilatkozatot — mondta ezután Gályássy — hajlandó Kolozsváry a Hajduföldnek akár a holnapi számában közzétenni, továbbá viseli a sértett ügyvédi költségét: 3 millió koronát.

Elnök: A védő a vádlott nevében e nyilatkozat felolvasásával kijelenti, hogy hajlandó a főmagánvádlónak teljes elégtételt adni, ennélfogva felhivja őt a nyilatkozattételre, elfogadja-e ezt vagy sem.

Dr Böszörményi Béla: Kérem méltóztassék jegyzőkönyvbe foglalni, hogy Kolozsváry Borcsa Mihály vádlott nyilatkozatot tett, annak szövegét az iratokhoz mellékelni, a jegyzőkönyvnek a legközelebbi lapban való közlésére kötelezni és a 3 millió korona ügyvédi költség megfizetésére is kötelezni. A magunk részéről egyébként tudomásul vesszük a nyilatkozatot.

Ezután az elnök a tárgyalást berekesztette.

—

— *A városi tanács a reformáció emlékünnepén.* A reformáció emlék napján, október 31-én, régi szokás szerint a városi tanács is megszokott jelenni a Nagytemplombani istentiszteleteken. A városi tanács most is meghivást kapott a szomba ton tartandó ünnepélyre. A tanács a polgármester vezetésével testületileg jelenik meg.

—

— *Detektiv tanfolyam.* A belügyminiszter a főkapitány előterjesztésére Lengyel Béla és Kovács Gusztáv debreceni detektiveket a m. kir. állami rendőrség detektivei számára felállitott országos tanfolyamra Budapestre felvezényelte. — A tanfolyam 4 hónapig tar s az november 3-án veszi kezdetét.

—

x Vacsora a Katholikus-Otthonban. A Katholikus Otthon szombaton, október 31-én este 8 órakor szezonnyitó vacsorát tart. Egy teriték 24.000 korona. Jelentkezni az Otthon vendéglősénél, telefon 862.

Lakás csere.

Öt szoba, fürdőszoba, nagy parkirozott udvar, 800 négyszögöl gazdasági udvar, istálló, cselédlakás és 6000 négyszögöl gyümölcsös és szántóföldből álló KÁROLY FERENC JÓZSEF-UT 58. sz. alatti lakásomat elcserélném PIAC UCCA vagy ebből ágazó mellék uccában levő 5 szoba, fürdőszoba, előszoba, konyhából álló modern lakással. Értekezni lehet telefon utján is. Telefon sz. 505.

Ügyeljen bevásárlásainál

védjegyünkre!

Amit a házasságban az ABC,
Ez a konyhában
a FRANCK-kávé.

D. 127 O. 25 I. — Vs. 1.

A Gondolatrejtvény orsolása

A sorsolásnál Szilágyi Marcsa müvészno fog közremüködni

A Debreczen október 25-iki, vasárnapi számában közölt „Gondolat-rejtvény" iránt is nagy érdeklődés nyilvánul meg. Eddig 157-en küldték be a megfejtést, de még vasárnap bárki beküldheti a szokásos módon.

A megfejtők között ezuttal 2 *elsőrendü támlásszékjegyet a Csokonai szinházba és 2 mozgószinházjegyet sorsolunk ki.*

A sorsolást Szilágyi Marcsa, a Csokonai szinház népszerü müvésznője fogja eszközölni, vasárnap november 1-én, déli fél 1 órakor, a Debreczen szerkesztőségében, József kir. herceg utca 1. szám alatt.

A sorsolásra a megfejtőket szivesen látjuk. *Ugyanakkor Szilágyi Marcsa autogrammot fog osztani.*

—

— *Nem biztositja a város a mentő- és locsolóautót.* Több biztositó társaság ajánlatot tett a tanácsnak a mentő- és locsolóautók biztositására vonatkozólag. A biztositás lopásra, tüzre, szavatosságra, robbanásra szólt volna. — A legolcsóbb ajánlatot a Gazdák Biztositó Szövetkezete tette, de a tanács nem tartván szükségesnek a autók biztositását, a tárgyat levette a napirendről.

—

— *A város is támogatja Szepesi Györgyöt tanulmányaiban.* Érdekes beadvány foglalkoztatta a városi tanácsot tegnapi ülésén. — Istvánffy festőmüvész, a kanászfestő Szepesi Györgynek mecenása fordult tanitványa nevében a tanácshoz. Szepesi maga azért nem mert folyamodni, mert egy beadványára „már szekundát kapott". A kanászból lett festő már egyizben tagja volt a kecskeméti müvésztelepnek, de nyugtalan vére elüzte onnan és csavargásra adta magát. Most ujra beiratkozott a müvésztelepre és jelentkezik segélyért. Istvánffy elmondja a beadványban, hogy Szepesi kap ugyan havonta 1 milliót Rákossy Jenőtől, de ez nem elég a kosztra, kvártélyra, festékre és a fiu nagyon le van rongyolódva. Csatolja Révész Imrének, a müvésztelep vezetőjének igazolványát, melyben bizonyitja, hogy Szepesi a müvéstelepre fényesen beiratkozott. A tanács ugy határozott, hogy a diáksegélyekre szolgáló összegből 80 aranykoronát javasol a fiatal festőnek kiutalni, de ezt az összeget Révész Imre kezeihez adják, ki legjobb belátása szerint fog ebből Szepesinek kisebb nagyobb tételeket kiadni.

Mindszentek napján este 6 óráig lehet világitani a katholikus temetőben

A közelgő Mindszentek ünnepe alkalmából a római kath. temető gondnoksága szabályozta a temetőbe való közlekedést s egyben meghatározta a sirok kivilágitásának idejét is.

Vasárnap, Mindenszentek napján reggeltől egészen délután egy óráig lehet kocsikkal bemenni a temetőbe. Egy órától kezdve azonban este hat óra utánig csak gyalogosan lehet közlekedni. A közlekedés két kapun át történik. A dohánygyár felé eső főkapun és a temető másik oldalán, a Homokkert felé eső kapun.

A sirok kivilágitása délutántól este hat óráig tart. Fél hatkor megszólal a kápolna harangja s ez jelzi, hogy félóra mulva a sirokon gyujtott mécseket el kell oltani. — Hat órakor másodszor szólal meg a kápolna harangja s ez lesz a jeladás arra, hogy a temetőt mindenkinek el kell hagyni.

Egynegyed hétkor a temető kapuit bezárják.

— *A Debreceni Iparos Daleglylet választmányi gyülése.* Tegnap este tartotta az Iparos Dalegylet választmányi gyülését és egyhangulag elhatározta, hogy december 12-én, este az Arany Bika disztermében reggelig tartó táncmulatsággal egybekötött monstre-hangversenyt fog tartani. A programot, mely minden részében a legnagyobb meglepetést fog szerezni és amely a szezon egyik legkimagaslóbb müvészi eseménye lesz, most dolgozza ki az agilis vezetőség. — amint hallottuk, a ref. tanitóképző zenekara is részt fog venni a nagyszabásu hangversenyen.

— *Tolvajok a Hungária-malomban.* — A ‚Hungária-hengermalom' igazgatósága feljelentést tett a napokban a rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek a malom gépházába betörtek és onnan értékes gépszijakat loptak el. — A feljelentés után detektivek szálltak ki a malomba s ott a vizsgálatot bevezették. Megállapitást nyert, hogy *a betörők hátul a gépház ablakán át hatoltak be a gépterembe.* Ott az egyik lenditő-kerékről levágták az 5 méter hosszu lenditő szijjat, majd egy más sik kerékről 3 méter hosszu szijjat loptak el. Az is megállapitást nyert hogy a betörést október 13-án éjjel követték el. Ezen időben a malom üzemen kivül állott. A rendőrség a bevezetett nyomozást teljes erővel folytatja, de eddig még nem sikerült a tettesek nyomára akadni.

Huszonnyolc csapat indul a vasárnapi kegyeleti stafétában

Páratlanul impozáns lesz az ünnepély — Az ünepségbe bekapcsolódnak a 39-esek is

Vasárnap délelőtt 11 órakor rendezi a Magyar Atletikai Szövetség Keletmagyarországi kerülete a hősök emlékezetére a városon keresztül való kegyeleti stafétafutást a Petőfi-tértől a Nagyerdőn levő 39-es emlékoszlopig. A kegyeleti stafétafutásra tegnap este zárták le a nevezéseket, amelyek oly fényes eredménnyel végződtek, amilyenre nem is számitott a rendezőség. Huszonnyolc stafétában 280 futó indul a szép emlékünnepélyen és ez oly szines, változatos képet fog nyujtani, milyen még nem volt Debrecenben.

A 28 induló csapat a következő :

Katonai alakulatok : Csendőrség, huszárosztály, 12. gyalogezred I. zászlóalj, Vámőrség, Hiradószázad, 11. gyalogezred, Tüzérség.

Ifjusági csapatok : Csaba a), Csaba b), Verbőczy a), Verbőczy b), Festetich.

Leventék : MÁV., Iparosok, Kereskedők, Nyirbátori Leventék, Kemecsei Leventék.

Középiskolák : Tanitóképezde, Ref. főgimnázium, Róm. kath. főgimnázium, Reáliskola.

Sportegyletek : DTE, NyTVE, NyKISE, DEAC, DGASE, Harmónia, DVSC.

A katonai parancsnokság a legnagyobb előzékenységgel támogatja az atlétakerületet a verseny megrendezésében és a katonazenét is kivezényelte, amely a célnál helyezkedik el. Az inditás ágyulövésre történik és épen ezért a rendezőség felkéri a Petőfi-téri lakosokat, hogy ablakaikat tartsák nyitva, nehogy a légnyomástól bezuzódjanak. Az utvonalon végig, amerre a futók elhaladnak, a rendőrség fogja a rendet fenntartani.

A programban némi változás történt, amennyiben az ünnepségbe bekapcsolódott a 39-es bajtársi egyesület is, amely a dijkiosztás után az emlékoszlopnál emlékünnepélyt fog tartani és megkoszoruzza az emlékoszlopot. Az emlékünnepély lezajlása után az egyes stafétacsapatok a katonazene hangjai mellett fognak bevonulni a városba.

Debrecen ifjusága mindenesetre méltó módon fog áldozni a hősök emlékeinek.

— *Ismét marólug mérgezés.* — Gyurieska Eszter, téglavető telepi kis leány tegnap este véletlenségből szüleinek lakásán, maróluggal telt pohárba kóstolt. A leánykát szülei bevitték a gyermekmenhelyre, ahol vitéz Szily Tibor dr orvos a kis leányt első segélyben részesitette, majd kivitette a gyermekklinikára. A kis leányka mérgezési esetéből kifolyólag vizsgálat indult

x *Mit hirdet az Ingóságközvetitő* (Calvin tér 19. ref. püspöki bérpalota. Telefon 11-99.) Nagyszabásu őszi vásárt tart az Ingóságközvetitő, amelyen a legjutányosabb áron szerezheti be szükségleteit mindenki. Páratlan alkalmi vételek : valódi mester-hegedü, gordonkák, gitárok, cimbalmok, disztárgyak, régiségek, két békebeli minőségü rézágy, üstház üsttel, szobagőzfürdők, komótok, ingaórák, bélyeggyüjtemények, tükrök, mosdók, iskolatáskák tizenhatezer koronáért, káposztagyaluk, egy nagy komplett ablak tok, vendéglői pult és mindenféle ingóságok. Butorosztályunk a legolcsóbb árakon ajánl : egész hálókat, vas és rézbutorokat, gyermekágyakat, összecsukható sodronybetétes vaságyakat, fa és széntartókat, vasfogasokat, mosdókat és mindenféle butorokat. Heti vagy havi részletfizetésre is adunk : futószőnyegeket mindenféle szinben és a legolcsóbb árban, férfi és női télikabátokat, ruhákat, nagyon olcsó ágyteritőgarniturákat, mindenféle butorokat, ágy elé való gyapjuszőnyegeket és mindenféle ingóságokat. Keresünk megvételre : korcsolyákat, kályhákat, hintaszékeket, betegtolókocsikat, szobaklozetteket hencsereket, diványokat, iróasztalokat, bőrgarniturákat, könyvszekrényeket, varrógépeket és mindenféle ingóságokat. Az amerikai Underwood-irógépek Debrecenben kizárólag az Ingóságközvetitőben rendelhetők meg részletfizetésre is. Ha ismerőseinek külföldre ajándéktárgyat akar küldeni, jöjjön el az Ingóságközvetitőbe, ahol valódi bőr kézimunka ridikülök, bőrtárcák, — debreceni és hortobágyi emléktárgyak, speciálitások kaphatók.

— *Öngyilkossági kisérlet a Fekete-barakkban.* Tegnap délben Noszlovits Mária 25 éves, a Fekete barakkban lekó nő életuntságból marólugot ivott. Családja eszméletlen állapotban talált rá. Azonnal szóltak a közeli rendőrőrszemnek, aki telefonált a mentőkért. Kiszállitották a belgyógyászati klinikára. Állapota sulyos.

A pénzügyigazgatósági számvevőség uj főnöke

A debreceni pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség főnökévé a pénzügyminisztérium *Tremba* Márton számvevőségi tanácsost nevezte ki. Tremba kiváló szakember és előléptetésszámba menő kinevezése közmegelégedéssel találkozott. — Ennek egyik bizonyitéka, hogy tisztviselőtársai szombaton este az *Albert*-féle Belvárosi vendéglőben vacsorát rendeznek tiszteletére. A vacsorán a vidéki állampénztárak tisztviselői is nagy számban képviseltetik magukat.

Rubinstein Ernát mégis felmentették

A „Debrecen" tegnapi számában részletesen megirtuk Rubinstein Erna világhires hegedümüvésznő autókalandját, melyből kifolyólag a debreceni rendőrség kihágási ügyosztályától egy büntetőparancsot kapott. Eszerint a müvésznőt 30.000 korona lefizetésére kötelezi a rendőrség, mert autójával a nyáron a Nagyerdő egyik tilos utjára tévedt. A büntetőparancs kikézbesitése után a müvésznő tárgyalás kitüzését kérte, mert sehogysem akart szülővárosában bármilyen csekélyke ügyből kifolyólag is „büntetett előéletü" lenni.

Ebben az ügyben tegnap délelőtt dr. Tóth Sándor rendőrfogalmazó kihágási rendőrbiró előtt volt meg a kihágási főtárgyalás.

A tárgyaláson a müvésznőt, aki jelenleg magyarországi müvészkörúton van, nagybátyja : dr. Révi Nándor ismert debreceni ügyvéd képviselte. Mivel beigazolást nyert hogy Rubinstein Erna valóban nem ismerte a nagyerdei „tilos" utakat, ahova csak véletlenségből tévedt, igy a rendőrbiró felmentette őt a kihágás alól.

Ezzel az itélettel aztán a nyári kis kalamitás befejezést nyert. Rubinstein Erna pedig bizonyosan nagy örömmel veszi majd tudomásul, hogy szülővárosában tényleg büntetlen előéletü.

— *Egy urihölgy balesete.* Tegnap délben izgalmas jelenetek játszódtak le a közkórház előtt. A még mozgásban levő villamos kocsira fel akart szállani a déli órákban egy uriasan öltözött hölgy, azonban oly szerencsétlenül, hogy szoknyájára rálépett és megbotlott. Kezével pedig görcsösen fogta a feljárati fogantyut, ugyhogy a kocsi párméterre vonszolta. Szerencsére komolyabb baja nem esett az ijedtségen kivül.

Vigyázzon!

Nagyon fontos, hogy mielőtt férfi és fiu ruhát vesz,

okvetlen keresse fel Debrecen legnagyobb férfi és fiu ruha áruházát, a

Magyar Ruhaipart

(közvetlen a Bika-szálló épületében)

mert ott hatalmas választékot talál és olcsó árért vásárolhat.

Egy főpincér motorkerékpáros balesete

Szerdán délután könnyen végzetessé válható baleset történt a hajduhadházi országuton. — *Nánássy* Lajos a Gambrinus-vendéglő főpincére pompás motor-kerékpárján a Bocskay-kert felől a városba igyekezett, csaknem ötven kilométeres sebességgel. — Menetközben a motorkerékpár első kereke a sikos országuton megcsuszott. A következő pillanatban *az egyensulyt Nánássy elveszitette s gépjével lezuhant.* Ezer szerencse, hogy a bekövetkezhető veszedelmet Nánássy Lajos átlátta és ugyanabban a pillanatban, amidőn az első kerék megcsuszott, a kerékpár motorját leállitotta és a gépet befékezte, de még igy is meglehetős sulyos sérüléseket szenvedett. — Nánássyt most lakásán ápolják.

Érdekes elvi döntés a tisztességtelen versenyről

Budapest, okt. 29. A budapesti Kereskedelmi- és Iparkamara döntőbirósága Mayer Géza dr urnak, a m. kir. szabadalmi törvényszék alelnökének elnöklete alatt, a tisztességtelen verseny tárgyában nem rég közérdekü elvi döntést hozott.

Kevesen tudják, hogy a budai városi jog már 1244-ben a tisztességtelen verseny ellen irányuló felette szigoru határozmányokat tartalmazott (az iparjog megvonása, stb.) és hogy Széchenyi István gróf, a legnagyobb magyar, „Hitel" cimü művében a tisztességes kereskedelmet tekinti a közgazdaság egyik legfontosabb tényezőjének.

Modern törekvésünk, mely a versenykodex megalkotására irányult, csak 1900-ban veszi kezdetét, amikor ugyanis Nagy Ferenc egyetemi tanár, a kereskedelemügyi miniszterium államtitkára, törvénytervezetet dolgozott ki, a törvény azonban csak kb. negyed évszázad mulva, 1923-ban készült el véglegesen. — Ezen uj törvény becikkelyezése óta alig mult még el 1 esztendő, de az általa teremtett uj szellem, mely elsősorban a kereskedelmi- és iparkamara döntőbiróságának ügygyakorlatában nyilvánul és a kereskedelmi világ mentalitását mindinkább megváltoztatni iparkodik, — máris mindenfelé észlelhető.

Az uj törvénynek tulajdonitható, hogy számtalan visszaélés, mellyel szemben a kereskedelem és a közönség eddig tehetetlen volt, egy csapással megszünt és neki köszönhető, hogy a fent emlitett döntés által a visszaélések egyik legveszedelmesebb fajtáját is sikerült megszüntetni.

Eddig ugyanis gyakran megtörtént, hogy pl. „Hunyadi" keserüvizet, „Lysoform"-ot, „Frank-kávé"-t, „Schicht"-szappant vagy „Aspirin"-t kérő vevőnek a „valódi gyártmány helyett valamely versenycég gyártmányát szolgáltatták ki, amelynek csomagolása a legtöbb esetben az eredeti gyártmányéhoz hasonló volt, de sokszor attól el is tért. A közönségnek ilynemü ámitása csak akkor volt biróságilag büntethető, hogyha közönséges csalás esete forgott fenn, avagy ha az ilyképen eladott áru oly védjeggyel volt ellátva, mely a „valódi" gyártmány véd jegyének utánzatának volt minősithető.

A fent emlitett esetben oly kereskedőről van szó, aki „Franck-kávét" kérő vevőjét, minden további megjegyzés és magyarázat nélkül, egy konkurrens-cég gyártmányával szolgálta ki, miért is a „Franck"-cég az illetőt ilynemü cselekmények abbanhagyására perelte. — Fentemlitett biróság a panasznak helyt adva, a kereskedőt abbanhagyásra és a felmerült költségek viselésére itélte, — egyben megállapitotta azt, hogy a kérdéses cselekmény az alább felsorolt három okból a tisztességtelen versenyről szóló törvénybe ütközik, mert a kereskedő általa:

1. a vevőt ámitotta, amennyiben nem a kért árut szolgáltatta ki,

2. megkárositotta a „valódi" cikk gyártóját, amennyiben az ilyképen ámitott vevő abban a hiszemben, hogy a „valódi" gyártmányt kapott, az utánzat silányságát a „valódi" gyártmány rovására irja és végül

3. ilyen cselekmény a kereskedelem legfontosabb tényezőinek egyikét, a közönség bizalmát ássa alá és általa a közönségnek a kereskedelem megbizhatóságában való hite alapjában megrendül.

Sport

A vasárnapi bajnoki mérkőzések

iránt rég nem látott érdeklődés nyilvánul meg a sportközönség körében, ami érthető is, mert mind a két mérkőzés döntő befolyással bir az őszi forduló helyezéseire. Különösen a DTE—NyTVE mérkőzés iránt nyilvánul meg nagy érdeklődés, mert a DTE-től várja mindenki, hogy megvédje a debreceni hegemóniát a NyTVE-vel szemben. — A DTE tudatában is van a mérkőzés fontosságának, de füti az ambicióját a harmadik hely is és igy érthető, hogy a legjobb csapatát állitja ki a NyTVE ellen.

A DTE—NyTVE match után a DVSC. KAC-ot verő csapata méri össze erejét a DKASE-val. A közönség szeretettel várja dicsőséges bajnokcsapatunk vasárnapi szereplését és a DKASE érthető ambicióval készül a mérkőzésre, hogy méltóan szerepeljen a DVSC ellen. A kettős mérkőzés a DTE nagyerdei sporttelepén kerül lejátszásra.

Összeállitották az ifjuságí válogatott csapatot.

Tegnap délután trialt tartottak az ifjuságí játékosok, amelynek eredményekép Tamássy László ifjuságí ker. kapitány összeállitotta a Dél ellen vasárnap Szegeden játszó csapatot: Sole (NyTVE), — Papp (DTE), Szabó (DEAC), — Makkay (DVSC), Szilágyi (DVSC), Kalmár (DTE), — Kiss (DTE), Hajdu (Ny. KISE), Schnitzler (NyTVE), Bobák (DVSC), Ardai (NyTVE). — Tartalék: Szutor (DTE). — A mérkőzés megtartása még kétséges, mert a két kerület között anyagi differenciák vannak.

Felhivás.

Felkérem a 4. Kerület játékosait, hogy szombaton este fél 8 órára a kijelölt helyen pontosan jelenjenek meg. — Intéző.

Barátságos mérkőzés.

Debr. 4. Ker. SC.—DTE. ifj. között vasárnap délelőtt fél 10 órakor a DTE-pályán.

Tőzsde

Terménytőzsde

A mai terménytőzsdén az irányzat hölesben lanyha, egyebekben tartott. A forgalom buzában elég élenk.

Hivatalos árak: 76-os tiszavidéki buza 360—362, egyéb 357—360, 77-es tiszavidéki 365—367, egyéb 365—365, 78-as tiszavidéki 367—370, egyéb 365—367. 79-es tiszavidéki 370—372, egyéb 367—370, sörárpa 320—360, takarm. árpa 260—820, köles 210—220, zab 245—250, tengeri 275—280, repce 620—630, korpa 160—165, rozs 240—245.

Ferencvárosi sertésvásári jelentés.

Budapest, 1925 okt. 28.

Prima urad. faj	K 21.000—21.500
Prima szedett	K 18.500—19.000
Szedett közép	K 17.000—18.000
Szedett könnyü	K 15.000—16.000
I. rendü öreg	K 18.000—18.500
II. rendü öreg	K 17.000—17.500
Angol süldő	K 18.000—19.000

Mai felhajtás 3397. Kimaradás 1662. Irányzat: lanyha.

Darab	Vétel	Eladás
Dollár	71045 K	71865 K
Angol font	345500 K	346500 K
Hollandi forint	28470 K	28670 K
Francia frank	3020 K	3050 K
Svájci frank	13715 K	13801 K
Léva	515 K	521 K
Cseh korona	2103 K	2121 K
Lira	2789 K	2809 K
Lei	532 K	538 K
Dinár	1253 K	1267 K
100 n. márka	16880 K	17016 K
Lengyel márka	11640 K	11840 K
Osztrák korona	10020 K	10068 K

Felelős szerkesztő: *Pálfy* József.
Nyomatott a Tiszántuli Hirlap r. t. könyv- és lapkiadó-vállalat nyomdájában.

449—1925. vht. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a debreceni kir. törvényszéknek 1925 évi P. 5316 számu végzése következtében dr. Farkas Henrik ügyvéd által képviselt Herceg Károly javára 48.000,000 korona s jár. erejéig 1925 évi szept. 21-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 55.980.000 koronára becsült következő ingóságok, u. m. cséplőgép, varrógépek, buza és ágynemüek stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a derecskei kir. járásbiróság 1925 évi Pk. 1844. sz. végzése folytán 48.000,000 korona tőkekövetelés ennek kamatai és eddigi biróilag már megállapitott költségek erejéig Hajdúbagoson, Berta Lajos udvarán 1925 november 11-én délelőtt 10 órakor, Pocsajon alperesek lakásán leendő megtartására 1925 évi november hó 11-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881 évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Derecske, 1925 évi okt. hó 18. napján

Margitay Gyula
kir. bir. végrehaj.

Legolcsóbb Legtisztább Legtakarékosabb
egyenletes fütés csak gázgyári
kokszszal
érhető el.
Ne vegyen drága külföldi árut, tegyen próbarendelést a
gázgyárban
1 mázsa ára 75.000 korona — Házhoz szállitás 4.000 korona és a forgalmi adó. — 100 mázsán felül nagy árengedmény.
Kedvező fizetési feltételek
TELEFON SZAM: 74.

Butorok
elismert legjobb minőségben és
eredeti gyári áron
Debreceni Faipar r. t.
városi üzletében
KIRALY-UCCA 4. szám
Előnyös fizetési feltételek.

Egész magyar honban
Hire jár már annak:
Nincs a kerek földön
Párja FEUERMANN-nak
Böröndöt, retikült,
Vagy ntikazettát,
Mindent legolcsóbban
És a legjobbat ád.
PIAC-UTCA 44. SZ.

MICHELIN PNEU
Gyári lerakat.
Autó fölszerelések legolcsóbban
NAGY JOZSEF
VI. kerület Andrássy-ut 34. szám.

Készitek a legujabb divat szerint
öltönyöket
450,000 kor. Ugyszintén felöltőket és télikabátokat a legujdonyosabban.
Szabó István *url szabó, Darabos-u. 17. Bent az udvarban.*

Précz kárpitos
Halvan ucca 41. szám.
Hencserek, diványok, Szalon és bőrgarnituràk.
Leszàllitott àrakban kaphatók

Patkány
és eger 24 órán belül kiirthatò szabadalmazott irtószerrel. Nagyon olcsón kapható
STERN
tesiéküzletében, PIAC-U. 13. Bikával szemben.
Ugyanott poloska és sváb bogárirtó szerből nagy raktár.

Apró hirdetések

Négy lapban olvassák az Ön apróhirdetését, melyet 8000 koronáért felad a *Debreczen*, *Debreczeni Független Ujság*, *Hajdufölde* vagy a *Tiszántuli Hirlap* kiadóhivatalában, vagy a Csáthy Ferenc r. t. (Piac utca 8.), vagy a Hegedüs és Sándor r. t. (Piac-utca 34.), vagy az Aczél Henrik (Piac-utca 24.) könyvesbolt ának pénztáránál. Alkalmi apróhirdetés 10 szóig 8000 korona, minden további szó 800 korona. — Vastagbetüvel szedett apróhirdetés, levelezés és kereskedelmi apróhirdetés dija duplán számittatik

Apróhirdetésekre felvilágositást a **7-88.** számu telefonon ad a kiadóhivatal.

AJÁNLAT

Ablakok minden nagyságban kaphatók Blattner Kálmán ablakgyárában Szív-u. 14. 8—a

Tüzifa és szén legelőnyösebben beszerezhető Erdélyi tüzifa behozatalinál. Fürdő-u. 2. Telefon 10—93.

Reggeli abonoma, tejszinhabos kávé 5000 korona. Galambos-cukrászda, Kossuth-utca 11. 4*a*

Tégla — cser és vasas — elismert jó minőségü, jutányos áron kapható. Hortobágy Téglagyár rt.-nál, — Szentanna-u. 11. 9a.

Csapó u. 67. Bálint József asztalos. I. rendü saját készitésü butorokat tart raktáron. 603

40.000 koronáért szállit házhoz darabos borsodi szenet Bartha szén telepe, Ispotály-u. 3b. Telefon: 7-85. 757

Állások elnyerése iránti kérelmeket, ajánlkozásokat, stb. megir a Nagy Lajos-iroda gépiró, másoló, sokszorositó osztálya. Veres-u. 9. — Csak a délelőtti órákban.

Palackképes fajborok, téli fajalma kaphatók termelőnél napi árban. Arany János ucca 30. H334

Női modellkalapok legolcsóbban szerezhetők be Jungreisznál. — Arany János ucca 37. H346

Kitünő házikoszt kapható bentétkezésre és kihordásra, Eötvös u. 36. sz. F382

Zonegorázni tanitok kezdőket jutányosan, zenedei módszer szerint. Értekezni lehet d. e. 9—12-ig. Darabos ucca 57. 832

Kitünő házias elkészitésü nagy kurkaestélyt rendezek szombaton, azaz 31-én. Kovács Lajos vendéglős, Bercsényi ucca 4. sz. 838

Bor, erősen bakaros, zamatos házi bor literenként csak 14.000 K. Kapható vasárnaponként d. e. 10—4 óráig. Poroszlay ut 53. 839

Gyakorlott varrónő uriházakhoz ajánlkozik, Varga ucca 42. sz. 3-ik ajtó. F424

Francia szakos tanárjelöltnő francia órákat ad kezdőknek, haladóknak. Cim a kiadóban. F425

Zongorahangoló Gärtner, Széchenyi ucca 15. F416

Gärtner zongorahangoló, Széchenyi ucca 15. F417

Francia órákat adok jutányosan Hunyadi ucca 18. F407

Szép üzlethelyiséggel és női felső ruhaiparral rendelkezem, nagy ismeretségü társat keresek. Cim a kiadóban. F408

Urhölgyek nőidivat szalonomban saját ruhájukon dolgozva szakszerü oktatásban részesülnek. Angol és francia ruhák varrását olcsón elvállalom. — Tóth Béláné, Varga ucca 35. sz. Vadász-ház. — F409

50.000 korona 1 vég kátrány fedéllemez Grünfeldnél, Csapó ucca 16. szám. 840

Sertéshizlalók figyelmébe ajánlom 4—500 darab süldő részére helvet, tengerit, krumplit: téli legelőt adok Tornyos tanyán. Cim: Lefkovits Bernát, Hajdusámson. 792

LAKÁS, ÜZLET

Üzlethelyiséget, uccait belvárosban irodával keresek. Cim a kiadóban. H347

Keresek 3—4 szobás lakást mellékhelyiségekkel, lehetőleg házi állatok tartásával, esetleg ilyen házat megvételre. Cim a kiadóban. 17-a

Két különbejáratu butorozott szoba intelligens uriembereknek kiadó kisállomás közelében, Széchenyi kert. Erőss Lajos ucca 6. F394

Jómenetelü füszerüzlet házzal és 258 négyszögöl területtel forgalmas helyen, családi okok miatt Hajduböszörményben eladó. Cim a kiadóban. F391

Egy butorozott szoba kiadó Faragó ucca 23. 824

Különbejáratu vagy uccai butorozott szoba kiadó. Széchenyi ucca 15., keresztépület. F402

Kétszobás belvárosi lakás átadó. Cim a kiadóban. F403

Piac uccai kétszobás irodahelyiség átadó. Cim a kiadóban. F404

Irodának vagy rendelőnek kettő uccai szoba azonnal kiadó. Varga ucca 18. H369

Egy kétszemélyes butorozott szoba kiadó. Thaly Kálmán ucca 3. sz. H370

Uccai különbejáratu csinosan butorozott szoba kiadó Vigkeedvü Mihály ucca 34. H373

Elcserélném 2 szoba, előszoba, mellékhelyiségekből álló lakásomat főtéren vagy központon levővel. Megtekinthető déli 1—2-ig. — Cim a kiadóban. H374

2 szobás, előszobás butorozott garcon lakás azonnalra kiadó központhoz közel. Cim a kiadóban. — H375

Piac ucca 56. szám alatt udvari irodahelyiség azonnal kiadó. Értekezés Csáthynál, Deák Ferenc u. 9. F423

Kiadó a főtér legszebb helyén nagy szoba. Cim a kiadóban. F421

ÁLLÁST KAP

Intelligens ügyes üzletszerző tisztviselők, kik jó referenciákkal rendelkeznek, Biztositó társaságnál magasabb javadalmazással felvétenek. Cim a kiadóban. 785

Intelligentes deutsches Fräulein zu zwei Kinder sofortigen stellung autritt. Venig kenntniss der ungarischen Sprache beforcugt. — Frank, Arany János u. 39. H351

Jóházból való fiut tanulónak, valamint vas- ésfüszerszakmában jártas segédet keresek azonnali belépésre. Lichtmann Dávid, Kaba. F405

*Pékné*l bevezetett lisztügynököt mielőbbi belépésre felveszünk. Ullmann Részvénytársaság, Piac ucca 69. sz. F396

Pénztárnoknő, aki a könyvelésben jártas, felvétetik a közszükségleti áruházban. Csapó ucca 9. sz. 829

Lakatostanulók felvétetnek kosztra vagy anélkül, Széchenyi ucca 50. 668*d*

Egy kifutóleány felvétetik Kőváry szücsnél, Piac ucca 42. Pannónia udvar. H365

Ügyes varróleányokat fölveszek Kertészné női szabó, Timár ucca 5. szám. 841

Kézileányok kerestetnek november elsejére Meensa Medica, Simonyi ut 14. Jelentkezés délután 2—3. H368

Lakatos segédet felveszek azonnali belépésre, fiatalt. Társi, Szent Anna ucca 12. sz. 834

Megbizható irodai eljárót vagy eljárónőt keresek elsejétől, B. lisztás altiszt előnyben. Jelentkezés 3—5 közt. Grosszmann, Piac 63. sz. F422

Irodaszolga, jómegjelenésü és modoru feelvétetik Piac ucca 42., Közvetitőbank helyiségében. F418

Élelmes süteményárusok felvétetnek. Farkas, Hatvan ucca 55. — F410

Jó munkás borbélysegéd felvétetik. CCim a kiadóban. 855

Irodai teendőkben jártas gépiróno alkalmazást nyer, ügyvédi iroda, József kir. herceg-uca 41. 856

KERESLET

Kényszer- és hadikölcsön kötvényeket veszek. Bővebbet Miklós u. 13. szám. F391

Kényszerkölcsön és hadikölcsön kötvényeket veszek. Bővebbet Miklós ucca 13. F380

Kényszerkölcsön és hadikölcsön kötvényeket legmagasabb áron vásárol dr Balázs bankháza, Piac u. 89. Telefon 143. 808

Kereskedelmi iskolai végzettséggel irodai vagy más megfelelő állást keres fiatalember szerény dijazással. Cim a kiadóban. H371

Intelligens lány pénztárhoz ajánl kozik azonnalra. Cim a kiadóban. F420

Egy jómenetelü vendéglő eladó. Bercsényi ucca 4. 337

Gyönyörü csukott batár és egy bőrfedeles hintó elutazás miatt potom áron ladó. Megtekinthető Alföldi takarek közraktárában. 835

Tavalyi nádast megvételre keresek. Széchenyi ucca 22. F412

ELADAS

Teljes ellátást keres középiskolai tanuló novembertől. Ajánlatokat a Hajdufőldhöz. H376

Vidéki ház jóforgalmu vendéglővel azonnal eladó. Értekezni Rakovszky ucca 43. 833

Jókarban levő női télikabát olcsó áron eladó, Grósz, Kishegyesi ut 3. F441

Pianinó fekete, vaspáncélos, kereszthuros eladó. Széchenyi u. 15. F419

Öreg szőlők pótlására alkalmas rizling erdei és csemege szőlőtőkék szedhetők felibe a Geréby szőlőskertben. Csapókert mögött. Felvilágositás kapható Deák Ferenc u. 13. sz. és telefon 905. 836

Pelyva, takarmányozásra is alkalmas, eladó nagyban és kicsinyben a Hortobágy mümalom R. T. telepén. F414

VEGYES

Átadó lakását rögtön jelentse be Nagy Lajos irodához, Veres utca 9. Egyetlenegy fillérjébe sem kerül! Ön semmiféle dijat nem fizet!

Piac 77 alatt butorozott szoba — külön bejáratu — kiadó. Baloldali emelet.

Butorozott szoba központon garzonnak azonnal kiadó. Hüvelyes-utca 6. 857

Kiadó két butorozott szoba, Piac utca 64. 853

Piac központján 4 helyiség hölgyfodrászat, lakható, üzemnek is alkalmas átadó. Piac 77. 850

Legforgalmasabb helyen egy üzlethelyiség sürgősen átadó. Cim a Debrecen kiadóban. 849

Gyakorlott pénztárnoknőt azonnalra felvesz Horobágy mümalom R. T. F413

A „Hármasszövetség" jeligére levél van a Debreczen kiadóban. — 452

Női kalapokat rövid idő alatt olcsón készitek, alakitok. Cserepes ucca 16. 765

Naponta friss liba-aprólék és bőr kapható Schwartznál, József kir. herceg-ucca 24. 788

Kvártélyosok és kosztosok felvétetnek. Veres ucca 21. 820

Egy szoba félkonyha komplett berendezéssel vagy anélkül átadó. Honvéd ucca 46. 18-a

Szerény igényü fiatalember elsejére kvártélyt kaphat. Bethlen u. 41. sz. H372

Készpénzért helybeli pénzintézeti részvényeket veszek. Árajánlatát közvetitőtől is Debreceni Ujsághoz „Tőkebefektetésre" kérem. F415

Bejáró leányt 1-re felveszek. Felker, Csillag-u. 33. 852

Kiadó Rákóczi-u. 18. sz. egy szoba, konyha, speiz lelépéssel. Értekezni Kut-u. 80. sz. 1—4-ig. 834

Egy szoba, konyha sertéstartással 1-re átadó. Cserepes-u. 7. sz. 843

Siessenek inteligens urak, ha első rangu kosztot akarnak, a szerkesztőségbe. Kihordásra is kapható. — Özv. uriasszonynál. — Cim a kiadóban. 844

Teljesen különbejáratu szobát keresek. Értesités „Garcon" jeligére a Debrecen kiadóhivatalához. 847

Butorozott szoba kiadó urinő részére. Hatvan-u. 40., ajtó 4. 846

Kiadó butorozott szoba, konyhahasználattal. Homok-u. 7. 845

Rögtön beköltözhető, szerény, egy szobás uteai lakás Bethlen utcában — konyha, fáskamara, padlás használat. Lelépés dija 5 millió korona. Bővebbet Nagy Lajos irodában.

Gazdahitelt

első helyi bekebelezeste mezőgazdasági ingatlanra olcsón folyósit

Dr. Balázs Jenő

bankháza, Piacz-utcza 89. szám

Vidéki földbirtokos ügyfelem részére keresek megvételre eladó házat, csak előkelő utcában, legfeljebb egy idegen lakó lehet. Nagy telekkel! 3—4—5 szobás moderu lakás legyen. Beköltözhetés tavaszig ráér. Nagy Lajos iroda, Veres utca 9. szám.

Elsőrendü uri divat

Szabóság!

Zakó öltöny készitése	*400.000*	*K*
Zsaket „ „	*600.000*	*K*
Frack „ „	*700.000*	*K*
Télikabát készitése	*400.000*	*K*

Felelősség mellett.

Weisz Márton

Bercsényi-u. 37. *Saját ház.*

Párókák

Komáromi *hölgyfodrásznál*

Arany Bika bérház.

Szolid árak. Korrekt munka. 30 éve fennálló üzlet.

Kérje mindenütt a „Debrecen"-t.